

COMUNICACIÓ

Conrad Vilanou: *Política vol dir pedagogia*

És sabut que amb aquestes paraules Rafael Campalans va publicar un llibre, l'any 1933, presentat a manera de manual pràctic de socialisme català i que portava un pròleg d'en Joaquim Xirau. El títol –de clara ascendència platònica– conjuminava dues tradicions que, des de sempre, s'han implicat mútuament, més encara si tenim en compte que ja en les *polis* gregues la política no es donava al marge de l'acció pedagògica. Ben mirat, la solidesa d'un sistema polític, i molt especialment de la democràcia, es fonamentava en un determinat tipus d'educació tal com reflecteix l'oració fúnebre de Pericles (Tucídides, *Història de la Guerra del Peloponès*, II, 37, 1-3). L'educació clàssica tenia com a objectiu introduir els joves en una forma concreta de vida pública, per la qual cosa s'havia d'explicar el significat de les lleis i costums vigents que reflectien, a més, una concepció de la justícia (*diké*) perquè, en darrera instància, el que es pretenia era transmetre un veritable sentit moral (*aidós*).

Quelcom ben semblant és el que pretenia aconseguir aquella generació intel·lectual republicana (Xirau, Campalans, Bosch-Gimpera, Roura-Parella, etc.) que sabien que qualsevol règim polític (i sobretot una naixent república) necessitava d'ideals, d'uns ideals que havien de despertar la consciència moral, això és, la unitat espiritual, el sentit del propi deure i del propi destí. En paraules de Xirau: «Només la consciència de la pròpia unitat, del sentit de la pròpia vida i del seu destí insubstituïble és capaç de donar a la vida, a tota la vida, una valor pròpia i suprema i d'imposar-li deures inel·ludibles». Talment dóna la impressió que també avui la democràcia exigeix un ordre moral que l'educació pot afaïçonar, una educació que no es pot sentir satisfeta amb els plantejaments *performatius* d'una societat que cerca –a través de l'ensenyament– l'èxit i l'eficàcia. Més enllà d'aquests objectius, cal repensar la possibilitat d'uns valors –documentats si més no històricament– que ens desvetllin de

l'aparent comoditat d'una vida que es mou, sovint, a prop del nihilisme. Tot plegat ens porta a concloure que –molt probablement– la política necessita, altra volta, una consciència moral que, pel sembla, la pedagogia pot conferir.